

Mfv.I.10.521/2012/10.

A Kúria a személyesen eljáró felperesnek a dr. Horváth Balázs jogtanácsos által képviselt alperes ellen közszolgálati jogviszony megszüntetése jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Pécsi Munkaügyi Bíróságnál 3.M.181/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Pécsi Törvényszék 1.Mf.20.170/2012/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

#### **í t é l e t e t :**

A Kúria a Pécsi Törvényszék 1.Mf.20.170/2012/4. számú ítéletének azon rendelkezését, amellyel a Pécsi Munkaügyi Bíróság 3.M.181/2011/19. szám alatti ítéletének az alperest 4.331.939 forint elmaradt illetmény megfizetésére kötelező döntését helybenhagyta, hatályon kívül helyezi, az elsőfokú ítéletet megváltoztatja és a felperes keresetét e körben elutasítja. Egyebekben a jogerős ítéletet nem érinti. Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 40.000 (negyvenezer) forint felülvizsgálati eljárás költséget.

A felperes munkavállalói költségkezdménye folytán a felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

#### **I n d o k o l á s**

A felperes a keresetében a szolgálati jogviszonyát 2010. május 17-ével alkalmatlanság miatt megszüntető felmentési intézkedés jogellenességének megállapítását, ennek jogkövetkezményei alkalmazását kérte. A Pécsi Munkaügyi Bíróság 3.M.181/2011/19. számú ítéletében megállapította, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a felperes jogviszonyát, az az ítélet jogerőre emelkedésének napján szűnik meg közös megegyezéssel. Kötelezte az alperest a felperes javára 4.331.939 forint elmaradt illetmény és 2011. december 14-étől az ítélet jogerőre emelkedésének napjáig naptári naponként 7.655 forint, valamint 229.645 forint végkielégítés és 800.000 forint nem vagyoni kár megfizetésére. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. A munkaügyi bíróság a felmentés jogellenessége jogkövetkezményeit az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény (Iasz.) 30. § (2) bekezdés alapján vonta meg. Erre tekintettel marasztalta az alperest a felmentési idő leteltét követően az ítélet meghozatalának időpontjáig egyösszegben, majd azt követően az ítélet jogerőre emelkedéséig naptári naponként meghatározott összegben elmaradt illetmény jogcímén függetlenül attól, hogy a felperes a felmentési idő alatt az alperesnél megszerzett 229.645 forint átlagkeresetnél magasabb átlagkeresettel elhelyezkedett. A munkaügyi bíróság álláspontja szerint az Iasz. 30. § (2) bekezdése a végkielégítésről egyértelműen rendelkezik. Ugyanakkor az elmaradt illetmény megfizetését is előírja, de a jogszabály nem teszi hozzá azt a kitételt, amely a 30. § (1) bekezdésében szerepel, miszerint nem kell megtéríteni azt az

összeget, amely máshonnan megtérült. Az Iasz. 30. §-ához fűzött törvényjavaslat indokolása szerint az igazságügyi alkalmazottat megilleti a választás, hogy a szolgálati viszonya jogellenes megszüntetése esetén eredeti munkakörben a továbbfoglalkoztatását, avagy a közös megegyezéssel történő megszüntetés következményeit kéri. A törvény mindkét esetben meghatározza a jogellenes megszüntetés anyagi jellegű jogkövetkezményeit, amelyek eltérőek a két bekezdés szerint. E tekintetben a jogalkotó szándéka sem lehetett más a jogszabályi rendelkezések értelmében, amikor eltérően határozta meg a feltételeket. Ezért a 30. § (2) bekezdés értelmében megilleti a munkavállalót az elmaradt illetmény még akkor is, ha a jogviszonya megszüntetését követően elhelyezkedett, és az átlagkeresete magasabb az alperesnél elért átlagkereseténél. Az alperes fellebbezése folytán eljáró Pécsi Törvényszék 1.Mf.20.170/2012/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében helybenhagyta. Kötelezte az alperest a felperes javára másodfokú perköltség megfizetésére. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét mind a jogalapot, mind az összecszerűséget tekintve a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján utalással a Pp. 254. § (3) bekezdésére helybenhagyta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytállónan értelmezte az alkalmazta az Iasz. 30. § (2) bekezdését. Ezért jogszerűen marasztalta az alperest elmaradt illetmény címén is. Amennyiben ugyanis az igazságügyi alkalmazott a szolgálati viszonyának fenntartását nem kéri, az elmaradt illetmény megfizetésére történő kötelezéskor nem kell vizsgálni azt, hogy az érintett időszakban volt-e megtérült jövedelme, ezért azt beszámítani sem lehet. Ez az értelmezés megfelel az Alaptörvény 28. cikkében megfogalmazott alkotmányos követelményeknek is. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletnek az elmaradt illetményre vonatkozó rendelkezése hatályon kívül helyezését és e körben az elsőfokú ítéletet megváltoztatva a felperes keresetének elutasítását, valamint a felperes felülvizsgálati perköltségben marasztalását kérte. Álláspontja szerint a felperest elmaradt illetmény az Iasz. 30. § (2) bekezdés helyes értelmezésével nem illeti meg, miután még a felmentési ideje alatt új foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt létesített, amelyben a jövedelme magasabb volt az alperesnél elért átlagkeresetnél. E jogviszonya pedig az ítélet jogerőre emelkedésének napjáig fennállt. A munkaügyi bíróság ítéletének indokolása e körben az Iasz. 30. § (2) bekezdéséhez fűzött indokolásra és a jogalkotó feltételezett szándékára tévesen hivatkozott. A levont jogkövetkeztetése ugyanis a jogszabályhoz fűzött indokolásból nem vonható le. Az eljáró bíróságok egyáltalán nem értékelték az Iasz. 30. §-ának nyelvtani és rendszertani értelmezését, illetve az alperes érvelését. E szerint az Iasz. 30. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott jogkövetkezmények csak abban különböznek, hogy a (2) bekezdés esetében a szolgálati jogviszony megszűnésére tekintettel az igazságügyi alkalmazottat az (1) bekezdésben meghatározottakon túl felmentési időre járó

átlagilletmény és végkielégítés is megilleti. Erre utal a (2) bekezdés második mondatában használt „ekkor is” kifejezés, mely az (1) bekezdés elmaradt illetmény, egyéb juttatások, valamint a kár megtérítésére vonatkozó rendelkezéseire utal. A „továbbá” kifejezéssel pedig az (1) bekezdés szerinti jogkövetkezményeket állapítja meg. A nyelvtani értelmezésen túl ezt támasztja alá az Iasz. rendszertani értelmezése is az igazságügyi szerv kártérítési felelőssége cím alatti rendelkezésekre [83. § (1) bekezdés, 85. § (1) bekezdés, 88. § c) pont] figyelemmel. E rendelkezések hatálya alá tartozik ugyanis mindazon kár, amely a szolgálati viszonyal (tehát annak jogellenes megszüntetésével) összefüggésben is éri az igazságügyi alkalmazottat, így az Iasz. 30. §-ában meghatározott illetmény is. Ebbe pedig be kell számítani mindazt a juttatást, illetményt, amelyet az igazságügyi alkalmazott a munkaereje hasznosításával megkeresett. Az Iasz. 30. § (1) és (2) bekezdés hatálya alá tartozó igazságügyi alkalmazottakat egyenlő bánásmódban kell részesíteni, a közöttük való megkülönböztetést semmi sem indokolja. A jogalkotó célja sem lehetett az Esélytörvény 21. § f) pontját és az Iasz. 124. § (1) bekezdés alapján alkalmazandó Mt. 5. §-át sértő szabályozás. Csak ez a jogértelmezés felel meg az Alaptörvény 28. cikkében foglalt követelményeknek: a jogszabályok józan észnek és közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgáló értelmezése elvének. Ez pedig csak akkor valósul meg, ha a felperes máshonnan megtérült jövedelme az elmaradt illetmény erejéig az alperes fizetési kötelezettségét csökkentve beszámításra kerül. A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására, az alperes felülvizsgálati eljárási költségviselésre kötelezésére irányult. Érvelése szerint az eljáró bíróságok a döntésük megalapozottsága alátámasztásául szerepeltették és fogadták el érvként a Iasz. indoklásában foglaltakat. A 30. § helyes értelmezésével a jogellenes felmentés jogkövetkezményeire vonatkozó eltérő szabályok alkalmazására lehet következtetni aszerint, hogy a felmentéssel érintett a jogviszony helyreállítását kéri-e avagy sem. Választásával az igazságügyi alkalmazott az alkalmazandó jogkövetkezmények köréről is döntést hoz, amely ha hátrányt is teremtené, az sem a jogszabályra, sem az azt alkalmazó bíróság ítéletére nem vezethető vissza. A nyelvtani, sem a rendszertani értelmezés nem támasztja alá a felperes álláspontját. Az Iasz. 30. § alapján fizetett elmaradt illetmény nem azonos az Iasz. 84. §-ában és a 87. § (1) bekezdésében foglalt tényállások esetén térítendő kártérítéssel. Az Esélytörvény 21. §-ának f) pontja és az Mt. 5. §-a azon munkáltatói eljárásokra vonatkoznak, amelyek hátrányos megkülönböztetéssel járnak, a munkaügyi jogviták eldöntésére hivatott szervek jogalkalmazása során nem irányadóak.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A jogvita elbírálásakor irányadó Iasz. 30. § (1) bekezdése szerint

ha a bíróság jogerősen megállapítja, hogy az igazságügyi szerv a szolgálati viszonyt jogellenesen szüntette meg, az igazságügyi alkalmazottat az eredeti munkakörében kell továbbfoglalkoztatni. Meg kell téríteni az elmaradt illetményét és az egyéb juttatásokat, valamint a jogellenes megszüntetésből eredő kárát. Nem kell megtéríteni azt az összeget, amely máshonnan megtérült. A (2) bekezdés szerint ha az igazságügyi alkalmazott a szolgálati viszonyának a fenntartását nem kívánja, ezt úgy kell tekinteni, mintha a szolgálati viszony a bírósági ítélet jogerőre emelkedése napjával közös megegyezéssel szűnt volna meg. Az elmaradt illetményt és juttatásokat, valamint a kárt ekkor is meg kell téríteni, továbbá meg kell fizetni a felmentési időre járó átlagilletményt és a végkielégítést. A jogszabály tehát eltérő jogkövetkezményeket rendel alkalmazni attól függően, hogy a szolgálati viszony jogellenes megszüntetése esetén az igazságügyi alkalmazott az (1) vagy a (2) bekezdésben foglaltakat választja. Azonos mindkét esetben az, hogy a szolgálati viszony az ítélet meghozatalával nem szűnik meg. Az első esetben változatlanul fennáll, mert a továbbfoglalkoztatásáról rendelkezik a bíróság, a második esetben viszont csak az ítélet jogerőre emelkedéséig marad fenn. A jogviszony fennmaradására tekintettel, ezen az azonos jogalapon rendelkezik a jogalkotó az elmaradt illetmény megfizetéséről (az egyéb juttatások és a jogellenes megszüntetésből eredő kár megtérítése mellett). Abból azonban, hogy a jogviszony megszűnésére tekintettel a második esetben az igazságügyi alkalmazottnak a felmentési időre járó átlagilletményt és a végkielégítést is meg kell fizetni, nem következik, hogy az elmaradt illetményét az (1) bekezdéshez képest másképpen kellene számolni. Erre utal az „ekkor is meg kell fizetni” kifejezés használata. Erre tekintettel az elmaradt illetmény összegének vonatkozásában nem indokolja a különbségtételt önmagában az, hogy a (2) bekezdésben kifejezetten nem szerepel a „nem kell megtéríteni azt az összeget, amely máshonnan megtérült” szövegrész. Ez az (1) bekezdésben sem csak az elmaradt illetményre, hanem az egyéb juttatásokra és a kárra is vonatkozik. Mindezek számításának a jogviszony fennállta időszakára azonos elvek alapján kell megtörténnie. Annak jogkövetkezménye, hogy az igazságügyi alkalmazott jogviszonya választása folytán közös megegyezés jogcímével az ítélet jogerőre emelkedése napján megszűnik, az, hogy e jogcím ellenére felmentési időre járó átlagilletményre, valamint végkielégítésre jogosult.

Miután a felperes általa sem vitatottan a felmentési idő alatt az alperesnél szerzett átlagilletménynél magasabb átlagkeresettel elhelyezkedett, elmaradt illetmény iránti igénye a fentiekre tekintettel az alperessel szemben nem lehet. A jogszabály ezen értelmezése felel meg a munkajogi alapelvek mentén kialakult bírói gyakorlatnak.

A rendszertani értelmezés körében a kártérítéssel összefüggésben, valamint az Esélytörvény megsértése vonatkozásában - miután a

jogvita a fenti nyelvtani értelmezés alapján eldönthető volt - a Kúriának nem volt szükséges állást foglalnia. Minderre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletnek az elmaradt illetményre vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezést helybenhagyó döntését a Pp. 275. § (4) bekezdés alapján hatályon kívül helyezte, e körben az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította, míg a felülvizsgálati kérelemmel nem támadott egyéb rendelkezéseit nem érintette.

Kötelezte a felperest a pernyertes alperes javára - az alperes felülvizsgálati kérelmében foglaltak szerint - csak a felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére a Pp. 78. § (1) és (2) bekezdés alapján. A felperesnek járó munkavállalói költségkedvezmény folytán a le nem rótt első-, másodfokú részilletéket és a felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2013. április 24.

**Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró**

**Dr. Tallián Blanka s.k. bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró**

**A kiadmány hitelélül: Nné tisztviselő**